

Spoštovani,

Radon je radioaktivni plin, ki je posledica naravne radioaktivnosti v zemlji in iz nje izhaja ter preko difuzije in predvsem tlačnih razlik med zrakom pod temeljno ploščo in nad njo pride skozi špranje, jaške in ostale odprtine v tleh v naše delovne in bivanjske prostore. Ob radioaktivnem razpadu oddaja nevarno sevanje. Če radon vdihnemo, sevanje povzroča škodljive učinke predvsem na pljuča.

Strokovnjaki se zavedamo nevarnosti radona, zato skušamo škodo omejiti z nižjimi koncentracijami radona v zaprtih bivanjskih ali delovnih prostorih, ki so tako določeni v slovenski zakonodaji, in sicer v Uredbi o nacionalnem radonskem programu (Ur.L. RS št. 18/18) je določena referenčna raven povprečne letne koncentracije radona v bivalnem in delovnem okolju 300 Bq/m^3 . Slovenska zakonodaja sledi evropski direktivi in mednarodnim priporočilom.

ZVD zavod za varstvo pri delu je kot edini akreditirani laboratorij v Sloveniji v zadnjih 10 letih izvedel tisoče meritev koncentracije radona v vrtcih, šolah in drugih javnih prostorih, prav tako pa tudi v podjetjih ali privatnih hišah oziroma stanovanjih. Iz meritev izhaja, da je v približno tretjini prostorov koncentracija radona nad referenčno vrednostjo iz Uredbe o nacionalnem radonskem programu, najbolj so obremenjeni kletni, polkletni in pritlični prostori. V takih primerih je smiselno izvesti sanacijske ukrepe s katerimi znižamo koncentracije radona, včasih so dovolj izjemno preprosti (odpiranje oken, tesnenje talnih razpok ipd.) včasih so rešitev le zahtevnejši gradbeni posegi. Sanacijski ukrepi žal niso vedno uspešni, ker izvajalci ne poznajo obnašanja radona in se ne posvetujejo s strokovnjaki. Poleg tega so koncentracije radona v zaprtih prostorih zelo močno odvisne od vremenskih pogojev, poroznosti tal, tesnjenja oken, prezračevanja itd. Zato se koncentracije radona lahko močno spreminjajo po dnevih in po letnih časih. Da bi v vsakem trenutku vedeli, kakšna je koncentracija radona v vaših prostorih, smo s podjetjem 3-PORT razvili merilni sistem, ki omogoča on-line merjenje in prikaz meritev.

Ponujamo vam postavitve takega sistema v enega ali več prostorov. Lahko se odločite za začasno postavitve s katero analiziramo stanje ali za stalno postavitve pri kateri vseskozi spremljate koncentracijo radona. V izbrane prostore se namesti merilnike s spletno povezavo, stanje radona pa lahko spremljate na zaslonu računalnika, tablice ali pametnega telefona. S pomočjo sistema:

- Takoj, ko sistem pokaže preseženo referenčno vrednost lahko izvedete najbolj preprost ukrep za zmanjšanje koncentracije radona: odprete okna in že v nekaj minutah nevarnost zmanjšate za nekajkrat. Kar se sicer zdi majhen ukrep, lahko dolgoročno predstavlja bistveno znižanje tveganja zaradi radona, sploh če govorimo na primer o otrocih (šole, vrtci).
- Če smo pri vas že izvajali meritve, ki niso pokazale povišanih koncentracij radona, lahko s stalnim merjenjem in prikazom meritev vsem kadarkoli pokažete, da v nimate problemov z radonom.
- S sistemom je mogoče dolgoročno preverjati stanje po izvedenih sanacijah in zaznati morebitne težave, ki lahko nastanejo s časom in povzročijo ponovno povečanje koncentracije radona v prostorih (npr. pokanje tlaka, ...).
- Glede na izmerjene vrednosti vam lahko svetujemo glede nadaljnjih ukrepov.

V kolikor bi želeli zvedeti več, se lahko z vprašanji obrnete na radon@zvd.si

Predstojnik CFM:
dr. Gregor Omahen, univ. dipl. fiz.